

**DİJİTAL DÖNÜŞÜM KAVRAMININ SİSTEMATİK İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİ İLE
İNCELENMESİ: TÜRKİYE'DE 2016-2021 YILLARI ARASINDAKİ YAPILAN
LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARI**

EXAMINATION OF THE DIGITAL TRANSFORMATION CONCEPT BY SYSTEMATIC
CONTENT ANALYSIS: POSTGRADUATE THESIS STUDIES BETWEEN 2016-2021 IN
TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa SUNDU

İstinye Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Dr. Öğr. Üyesi Murat SAĞBAŞ

Milli Savunma Üniversitesi, Atatürk Stratejik Araştırmalar Enstitüsü

Sabri TÜRK

Milli Savunma Üniversitesi, Atatürk Stratejik Araştırmalar Enstitüsü

Özet

Dijital Dönüşüm, geçmişten günümüze iş süreçlerini, iş modellerini, müşteri ilişkilerini ve organizasyonların operasyonlarını dönüştüren ve tüm iş yapılarında devrimsel değişimlere yol açan kapsamlı bir dijitalleşme deneyimi anlamına gelmektedir. Başta endüstri 4.0 ve toplum 5.0 gibi kavramlar olmak üzere teknolojinin hızla gelişmesi ve yaygınlaşması sebebiyle giderek önemini artırmıştır. Toplum 5.0'a geçilirken kendi geleceğini oluşturacak bir toplum için teknolojiyi kullanmak ve sunduğu imkanlardan yararlanmak zaruri hale gelmiştir. Toplumun gelişmesine katkı sağlamaya çalışan üniversitelerin dijital dönüşüm ile ilgili araştırmaları hızla artmıştır. Araştırmanın amacı dijital dönüşüm kavramı ile ilgili olarak 2016-2021 yılları arasında Türkiye'de yapılan lisansüstü çalışmaları analiz ederek, çalışmaların yoğunlaştığı kavram ve alanları tespit etmek ve gelecek çalışmalarda araştırma konusu belirlenmesine katkı sağlamaktır. Araştırma kapsamında Ulusal Tez Merkezi tarafından erişim izni verilerek yayınlanan tezler arasında yapılan analiz sonucunda dijital dönüşüm ile ilgili 24 farklı konuda toplam 98 çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Toplumun genelini ve geleceğini ilgilendiren dijital dönüşüm kavramı için çalışma sayılarının ve çeşitliliğinin yüksek lisans tez çalışmaları bakımından sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Günlük yaşamın her alanına nüfuz eden dijital dönüşüm kavramı ile ilgili olarak daha geniş perspektifle ve disiplinler arası tez çalışmaları yapılması faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, İçerik Analizi, Dijitalleşme, Endüstri 4.0.

Abstract

Digital Transformation means a comprehensive digitalization experience that transforms business processes, business models, customer relations, and operations of organizations and leads to revolutionary changes in all business structures from past to present. It has gradually increased its importance due to the rapid development and spread of technology, especially concepts such as industry 4.0 and society 5.0. While moving to Society 5.0, it has become essential to use technology and benefit from the opportunities it offers for a society that will create its future. Universities, which try to contribute to the development of society, have

rapidly increased their research on digital transformation. The aim of the research is to analyze the postgraduate studies conducted in Turkey between the years 2016-2021 regarding the concept of digital transformation, to identify the concepts and areas in which the studies are concentrated and to contribute to the determination of the research topic in future studies. As a result of the analysis made among the theses published by the National Thesis Center within the scope of the research, it was determined that a total of 98 studies were carried out on 24 different subjects related to digital transformation. It has been determined that the number and diversity of studies for the concept of digital transformation, which concerns the public and its future, is limited in terms of graduate thesis studies. It would be beneficial to conduct interdisciplinary thesis studies with a wider perspective on the concept of digital transformation, which permeates every aspect of daily life.

Keywords: Digital Transformation, Content Analysis, Digitalization, Industry 4.0.

1. DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Postman teknolojiyi basitçe bir makine, aracı ise makinenin yarattığı toplumsal ve entelektüel ortam olarak ifade etmiştir (Postman, 2000). Arthur ise teknolojiyi; insani bir amacı yerine getiren bir araç ve belirli bir kültürün içinde bulunan aletler ve mühendislik uygulamalarının bütünü olarak tanımlar (Arthur, 2011). Birey farkında olmasa bile teknoloji yaşamının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Teknoloji ile ilgili bir diğer husus, ihtiyacın nasıl ve ne zaman oluştuğudur. Dünya’da henüz tekerlek yokken insanın yük taşımak için böyle bir ihtiyacı yoktu. Otomobil yokken de insanın ulaşım için böyle bir ihtiyacı bulunmamaktaydı. Otomobili icat eden mucitleri bu işe yönlendiren husus ihtiyacın ortaya çıkması değildir. Dünya’da meydana gelen binek hayvan azlığının sonucu olarak ortaya çıkmamıştır. Benzer durumlar incelendiğinde, ihtiyacın buluşun öncesinde değil hemen sonrasında arttığı görülmektedir (Basalla, 2013). İnsanın sahip olduklarının hep daha fazlasını istemesi sonucu yeni teknolojiler ortaya çıkmaktadır. Ateşin bulunması, dumanın haberleşmede kullanılması gibi olaylar birbirini takip eden gelişmelerdir. Tıp, askerlik, mühendislik, ticaret gibi meslek dalları tarih boyunca gelişim göstermiştir. Bilgisayar teknolojileri ise son 50 yıla damga vurmuş ve hemen hemen devrim niteliğindeki gelişmeler bu alanda olmuştur. Bilgi teknolojileri toplumun her noktasında dönüşümlere değişimlere neden olmuştur. Kar amaçlı olsun veya olmasın tüm organizasyonlar değişime uğramış, bireylerin çalışmadan tüketime kadar bütün alışkanlıkları değişmiştir. Günümüzde de bireylerin (müşteri, çalışan, yönetici vb.) talepleri arttıkça bu talepleri karşılayacak yeni bilgi teknolojileri geliştirilmektedir. Nesnelerin interneti, akıllı robotlar, blok zincir, büyük veri, otomasyon, baskı teknolojileri gibi yeni nesil teknolojiler ve uygulama alanları göz önüne alındığında dijital teknolojilerin önemini artmaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

Gartner sözlüğü dijitalleşmeyi; “Bir iş modelini değiştirmek ve yeni gelir ve değer üreten fırsatlar sağlamak için dijital teknolojilerin kullanılması, dijital bir işletmeye geçiş süreci” olarak ifade etmektedir. Sadece iş yaşantısına odaklanan ve tanımda bulunmayan husus ise insanı nasıl etkilediğidir. Dijitalleşme kuruluşların iş yapış şekillerini ve kuruluşları dönüştürürken, dijital becerilerin kazanılması hem bireysel hem de kurumsal başarının ilk şartı haline dönüşmektedir. İşçiler çekiçlerini bir kenara bırakıp bilgisayar kontrollü sistemleri kullanmaktadır. Gartner sözlüğü dijital dönüşümü ise şöyle tanımlamaktadır; “Bilgi

teknolojileri modernizasyonundan (örneğin bulut bilişim), dijital optimizasyona ve yeni dijital iş modellerinin icadına kadar her şeyi ifade edebilir. Terim, kamu sektörü kuruluşlarında hizmetleri çevrimiçi duruma getirme veya eski modernizasyon gibi mütevazı girişimlere atıfta bulunmak için yaygın olarak kullanılmaktadır.” Dijital dönüşüm ile ilgili olarak yazın incelendiğinde birbirinden farklı tanımlarla karşılaşmaktadır. Telli ve Altun (2020) dijital dönüşümü, mobil teknolojiler, internet, nesnelerin interneti, otomasyon, robot teknolojileri, bulut bilişim teknolojileri, blok zincir, yapay zeka, artırılmış ve sanal gerçeklik gibi farklı ve yeni dijital teknolojilerin insan hayatına ve işletme süreçlerine girmesi ile oluşan değişim, işlem, uygulama ve etkileşimlerin tümü olarak belirtmişlerdir. Ebert ve Duarte (2018) ise dijital dönüşümün; üretkenliği, değer katmayı ve sosyal refahı artırmak için yıkıcı teknolojileri benimsemekle ilgili olduğunu aktarmışlardır. Yıkıcı teknoloji; mevcut yöntemlerle yapılan işlemlerin, mobil internet, bilişsel otomasyon, nesnelerin interneti, bulut teknolojisi, gelişmiş robotik, otonom ve yarı-otonom araçlar gibi yeni bilgi tabanları kullanılarak yapılmasını sağlayan teknoloji olarak tanımlanmaktadır (Manyika vd. 2013). İsmail vd. (2017) dijital dönüşümü, işletmelerin iş modellerini üstün performans ve sürdürülebilir rekabet avantajı elde etme niyetiyle, müşteri deneyimi ve operasyonları dahil olmak üzere birden çok iş boyutunu dönüştürerek birden fazla yeni dijital teknolojiyi bir araya getirdiği bir süreç olarak tanımlamıştır. Henriette vd. (2016) yıkıcı veya artan bir değişim süreci olarak ifade ettikleri dijital dönüşümü, dijital teknolojilerin benimsenmesi ve kullanılmasıyla başlayıp, daha sonra organizasyon ile bütünleşerek organizasyona değer yaratma çabalarının tümü şeklinde açıklamışlardır. Schwertner (2017) ise dijital dönüşümü, daha yüksek gelir, rekabet avantajı ve yüksek verimlilik ile sonuçlanan yeni iş modelleri, süreçler, yazılımlar ve sistemler oluşturmak için teknolojinin kullanılması olarak ifade etmiştir.

Araştırmacılar dışında çeşitli kurum/kuruluşlar da dijital dönüşüm ile ilgili olarak tanımlama yapmıştır. Deloitte (2018) dijital dönüşümü, bir işletmenin performansını veya erişimini kökten geliştirmek için teknolojinin kullanılması olarak tanımlarken dijital olarak dönüştürülmüş bir işte dijital teknolojilerin, iyileştirilmiş/geliştirilmiş süreçlerin ve yeni iş modellerinin ortaya çıktığını vurgulamıştır. OECD’ye (2020) göre dijital dönüşüm, dijitalleşme ve dijitalleşmenin ekonomik ve toplumsal etkilerini ifade etmektedir. Dijitalleştirme, analog verilerin ve süreçlerin makine tarafından okunabilir bir formata dönüştürülmesi iken dijitalleşme, dijital teknolojilerin ve verilerin kullanılmasının yanı sıra bunların yeni veya mevcut faaliyetlerde değişikliklerle sonuçlanan ara bağlantıları olarak açıklanmıştır. IBM dijital dönüşümü, müşteri beklentilerini karşılamak ve yeni iş fırsatları yaratmak için verilerden yararlanmak ve akıllı iş akışlarını, daha hızlı ve daha akıllı karar vermeyi ve piyasa aksaklıklarına gerçek zamanlı yanıt vermeyi sağlamak için yapay zekâ, otomasyon, hibrit bulut ve diğer dijital teknolojilerin kullanılarak dijital öncelikli bir yaklaşım getirmek olarak görmektedir.

2. DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN ÖNEMİ

İçinde bulunulan dijital dönem, hemen hemen bütün kuruluşların iş stratejilerini teknolojik yeniliklerle uyumlu olarak değiştirmeye zorlamaktadır. Kane (2017) dijital dönüşüm kavramını açıklarken üç farklı anlayışın olduğundan bahseder. En yaygın anlayışın dijital dönüşümün en son teknolojilerin uygulanması ve kullanılmasıyla ilgili olduğu yaklaşımı,

muhtemelen en yanlış anlayış, olduğunu söyler. Bu yaklaşımı benimseyen organizasyonlarda çalışanlar tarafından kullanılmayan veya iş üzerinde beklenen etkiyi gösteremeyen yeni dijital araçlar veya platformlar olduğu görülmektedir. Bir diğer anlayış ise yeni ve farklı şekillerde iş yapmak için teknolojiyi kullanan organizasyonlardır. Dijital yeniliklere uygun olarak yeni yetenek modelleri benimsenerek çalışanlar belirli süre bir projede veya rolde iki-üç yıllık görev turları yapar. Bu durum ile organizasyonun hızla değişen dijital dünyada çeşitli yetenekler geliştirmesine olanak sağlaması hedeflenirken, organizasyonda yeni teknolojinin uygulanması veya kullanılması sağlanamamaktadır. İlk anlayışa göre daha iyi bir yaklaşım olsa da yetersiz kalmaktadır. Dijital dönüşüme yönelik üçüncü anlayış ise, organizasyonların giderek dijitalleşen dünyada etkin bir şekilde rekabet edebilmesine imkan sağlamak için iş süreçlerini ve uygulamalarını benimsemesidir. Organizasyon varlığını devam ettirebilmek için istese de istemese de dijital yeniliklere tepki gösterecektir. Ancak teknolojiyi uygulama/kullanma şekli dışında organizasyonun stratejisi, yapısı gibi diğer konular da dijital dönüşüm için aynı derecede önemli konulardır.

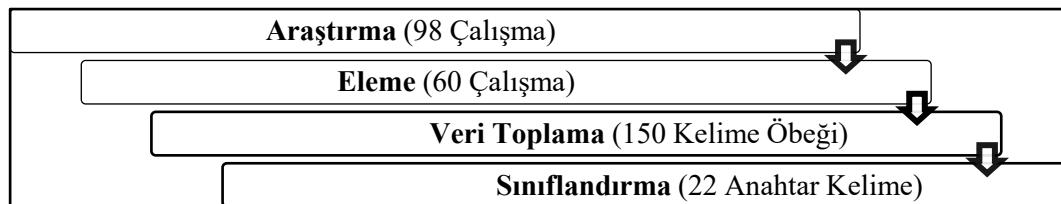
Kuruluşların rekabet ettikleri ortam hızla değişerek karmaşık bir yapıya dönüşmektedir. Teichert'e (2019) göre rekabet, kuruluşların müşterilerine/çevrelerine yanıt verirken teknolojik gelişmeleri kullanmasını ve bunlara uyum sağlayabilmesini her zamankinden daha önemli hale getirmektedir. Dolayısıyla dijital dönüşüm sadece işletmeleri değil, topyekûn sektörleri ve sonucu olarak ekonomiyi de yeniden şekillendirmektedir. Ticari kaygısı olan kuruluşlar dışında kamu kuruluşları dahi ortaya çıkan yeni teknolojilerin öneminin artmasıyla birlikte bu değişikliklere uyum sağlayabilmek amacıyla sosyal medya, büyük veri, bulut bilişim ve yapay zekâ gibi alanlarda çalışmalar yürütmektedir. Toplumsal yaşam kalitesi üzerinde benzersiz etkisi olan dijital dönüşüm sayesinde hizmetlerin sadece kentlerde yaşayanlar için değil kırsalda yaşayanlar için de eşit şekilde iletilmesi sağlanabilmektedir. Bu sayede sağlıktan eğitime, haberleşmeden bilgi edinmeye servislerine kadar hemen hemen her alanda toplumsal eşitlik sağlanması hedeflenmektedir. Dijital dönüşüm kaçınılmazdır. Yeni bir ekonomik model ve yaşam şeklini de beraberinde getiren bu dönüşümün sağlıklı yürütebilmesi için dünya genelinde çalışmalar yapılmaktadır. Avrupa Komisyonu, Mart 2021'de yayınladığı "Avrupa'nın Dijital On Yılı" (Europe's Digital Decade) başlıklı raporu ile 2030 yılına kadar Avrupa toplumu ve ekonomisinin dijital dönüşümünü gerçekleştirmeye yönelik dijital beceri ve altyapı, iş modellerinin dijitalleştirilmesi ve kamu hizmetleri alanlarında birlik düzeyinde yapılması gerekenlere yönelik somut bir plan önermiştir. Plan kapsamında dijital vatandaşlıktan üye devletler ve özel sektörden gelen yatırımları birleştiren çok ülkeli projelere kadar geniş bir yelpazede kontrollü çalışmalar yürütülmeye başlanmıştır.

Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) 2017 yılında başlattığı "OECD Dijitalleşiyor Projesi" (The OECD Going Digital Project), politika yapıcıların sürmekte olan dijital dönüşümü daha iyi anlamalarına ve olumlu bir dijital geleceği şekillendirmeye yardımcı olacak uygun politikalar geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. İnsanlar, firmalar ve hükümetler geçmişte olduğundan daha farklı yaşamakta, etkileşime girmekte, üretmekte ve çalışmakta olduğunu tespit eden örgüt, bu sayede birbirine bağlı dijital teknolojilerden oluşan bir ekosistem oluştuğunu aktarmaktadır. Dijital dönüşümün temelini oluşturan bu dijital teknoloji ekosistemi, önemli bir ekonomik ve sosyal değer kaynağı haline gelen büyük miktarda veri üretmektedir. Bu yeni küresel proje ile hedeflenen işgücü piyasaları, ticaret, finans, vergi,

tüketici politikası, KOBİ'ler, tarım, sağlık, kamu yönetimi, rekabet, çevre gibi tüm bu farklı politika alanlarını tutarlı bir bütün halinde bir araya getiren analizlerle politika tavsiyesinde bulunmaktadır. Ülkemizde de gelişen teknolojiler, toplumsal talepler ve kamu sektöründeki reform eğilimleri doğrultusunda, farklı kurumlar altında ayrı ayrı sürdürülen dijital dönüşüm (e-Devlet), siber güvenlik, milli teknolojiler, büyük veri ve yapay zekâ ile ilgili çalışmaların tek çatı altında toplanması amacıyla 2018 yılında T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi kurulmuştur. Dijital dönüşüme sadece şirketlerin değil devletler ve uluslararası kuruluşların bu denli önem vermesinin ana nedeni, dijitalleşmenin toplumun, ekonominin ve iş dünyasının gelişiminin ayrılmaz bir parçası olduğunu görmeleridir. Günümüzde bu organizasyonların varlığını belirleyen süreç dijitalleşme ve küreselleşmedir. Bu süreçte politika, yönetim, eğitim, bilim, yaşam tarzları, toplu istihbarat ağları, açık sistemlerin kurulması ve insan genomunun dönüşümü de dahil olmak üzere sağlık gibi toplumun tüm yönleri teknolojik atılımlarla dönüştürülecektir. Organizasyonda bulunan insan unsuru, organizasyonun dijital dönüşüm sürecine tam anlamıyla odaklanmamaktadır. Ancak bazı araştırmacılar, başarılı dijital dönüşümün “motive edilmiş çalışan katılımı” gerektirdiğine (Schwertner, 2017) ve organizasyondaki insan faktörünün teknolojinin kendisinden daha önemli olduğuna dikkat çekmektedir (Rowe, 2017). Organizasyonda bulunan tüm bireylerin dijital dönüşüme dahil olma ve bundan yararlanma ihtiyacı gözden kaçırılırsa, dijital dönüşüm kapsayıcı olmayacağı gibi olumsuz da sonuçlanabilir.

3. DİJİTAL DÖNÜŞÜM İÇERİK ANALİZİ

Dijital dönüşüm sektör ve ölçek bağımsız tüm kuruluşları, kamu ve akademi olarak bütün paydaşları ilgilendirmektedir. Dolayısıyla bir bütün halinde ele alınması gerekmektedir. Bu kapsamda ülkemizde dijital dönüşüm kavramı ile ilgili olarak 2016-2021 yılları arasında yapılan lisans üstü çalışmalar analiz edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan araştırma yöntemi alan yazınının içerik analizidir yöntemi ile taranmasıdır. İçerik analizi hem nicel hem de nitel olarak uygulanabilen sistematik bir literatür taraması yöntemidir (Seuring & Gold, 2012). Nitel içerik analizi, materyaldeki bazı metin öğelerini aramaya ve ardından bu metin öğelerine kategoriler atamaya dayanır; nicel içerik analizi, bu atamaların frekanslarının hesaplanmasına dayanmaktadır (Mayring, 2015). İçerik analizi süreç modelinde literatür taraması için anahtar kelime aramasından sonra, özetler, içindekiler tablosu ve gerekirse tüm metin içeriğinin analizi ile gereksiz kaynaklar elenir. Ardından, dijital dönüşüm ile ilgili kalan literatür kaynaklarının metni analiz edilir. Son adımda ise tanımlayıcı kelime ve deyimler benzer anlamlara göre kategorilere ayrılmış, literatür kaynaklarındaki her bir kategorinin sıklıkları frekansları hesaplanmış ve dijital dönüşüm ile ilişkili anahtar kelimelerin sıklıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.



Şekil 1. Dijital Dönüşüm İçerik Analizi Akışı

3.1. Araştırma ve Kısıtlar

Araştırma Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi tarafından erişim izni verilerek yayınlanan 2016-2021 yılları arasında tezler arasında “*Dijital Dönüşüm*” ve “*Dijital Transformation*” anahtar kelimelerini içeren tez çalışmalarının tespiti ile başlamıştır. Tarama sonucu toplam 98 adet çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmaların tez türü ve sayıları tablo 1’de aktarılmıştır. Araştırmanın veri tabanı, Türkiye’de yapılan lisansüstü çalışmaları içermesi sebebiyle bu çalışmanın en önemli kısıtıdır. Araştırmanın bulguları bu kısıt göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Tablo 1. Literatür Dağılımı Araştırması.

Tez Türü	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Toplam
Tez Sayısı	83	15	98

3.2. Eleme

Eleme aşamasının amacı, gereksiz literatür kaynaklarını filtrelemektir. Filtrelemek için tüm kaynaklar dijital dönüşüm içeriğine göre analiz edilir. Pek çok çalışma dijital dönüşüm hakkında bilgi içerirken, bazıları bu bilgiyi bulundurmadiğundan analiz adımlarından çıkarılmalıdır. Bazı çalışmalarda dijital dönüşüm kavramının anlatılmadığı ve sadece anahtar kelimelerde veya başlık içinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmalar incelemeye dahil edilmemiştir. Eleme için içerik analizi, anahtar kelimeler ve tez içerikleri üzerinden yapılmıştır. Yetersiz bilgi bulunması durumunda çalışmanın tamamı daha ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucu 83 yüksek lisans tezi ve 15 doktora tezi incelendiğinde 24 farklı alanda çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Bu alanlardan bazılarında işletme, yönetim gibi ortak konular da işlenmiştir. Çalışma yapılan alanların konularına göre dağılım durumu tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Eleme Öncesi İnceleme Konuları, Sayıları ve Oransal Dağılımı.

Konu	Sayı	Konu	Sayı	Konu	Sayı	Konu	Sayı
Bankacılık	5	Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	2	İletişim Bilimleri	1	Radyo-Televizyon	2
Bilgi ve Belge Yönetimi	1	Endüstri ve Endüstri Mühendisliği	11	İşletme	24	Reklamcılık	3
Bilgisayar Mühendisliği Bilimleri	3	Gazetecilik	4	Kamu Yönetimi	4	Sağlık Kurumları Yönetimi	1
Bilim ve Teknoloji	14	Güzel Sanatlar	1	Maliye	1	Sivil Havacılık	1
Eğitim ve Öğretim	4	Halkla İlişkiler	3	Mimarlık	1	Sosyoloji	2
Ekonomi	4	Hukuk	1	Mühendislik Bilimleri	2	Turizm	3

Lisansüstü çalışmalarda dijital dönüşüm ile ilgili çalışmaların neredeyse yarısı (%49); İşletme, Bilim ve Teknoloji ile Endüstri ve Endüstri Mühendisliği konularında yoğunlaşmıştır. Tezlerin tek bir örnek ile sınırlı kaldığı konular ise; Bilgi ve Belge Yönetimi, Güzel Sanatlar, Hukuk, İletişim Bilimleri, Maliye, Mimarlık, Sağlık Kurumları Yönetimi ve Sivil Havacılıktır. Lisansüstü çalışmalar içerisinde dijital dönüşüm ile ilgili olarak çok kısıtlı bilgi bulunduran veya dijital dönüşümü nitelendirmeyen 38 çalışma analizden çıkarılmıştır. Bu eleme sonrası 60

çalışmanın içerik analizi yapılmaya karar verilmiştir. Gazetecilik, güzel sanatlar, hukuk, iletişim bilimleri, mimarlık, radyo-televizyon ve sağlık kurumları yönetimi konularında yapılan çalışmalar içerisinde dijital dönüşüm ile ilgili sınırlı bilgi bulunması sebebiyle inceleme kapsamına dahil edilmemiştir. Veri Toplama başlığı altında sıralanan liste 2016 yılından itibaren 2021 yılına doğru tarih sıralamasına göre oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında kullanılacak tez numaraları, tez türü (doktora, yüksek lisans) dikkate alınmadan, ilgili başlık altında bulunan tablodaki sıra numarasına karşılık gelmektedir. Sırasıyla, tezin adı orijinal ve çeviri olarak, tez türü, yazarın kullandığı anahtar kelimeler ile içerik analizi kapsamında değerlendirilen kelimeler olarak sıralanmıştır.

3.3. Veri Toplama

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
1	Bekir PAKDEMİRLİ (2016)	Dijital Dönüşümün Ekonomik Büyümeye Etkisi: Türkiye Örneği <i>The effect of digital transformation on economic growth: Case of Turkey</i>	Doktora	Mobil, Dijital, Ekonomik Kalkınma, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT), Altyapı, Değer Yaratma	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Endüstri 4.0 Ekonomi
2	Nokta ÇELİK (2016)	Reklamcılıkta Dijital Dönüşüm ve Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme <i>A study upon digital transformation in advertising and its practices</i>	Doktora	Reklam, Dijital, Dijital Reklam, Sosyal Medya, Reklam İletisi, Pazarlama, Sosyal Medya, Gösterge	Pazarlama Reklam Sosyal Medya
3	Hasan ERBAY (2018)	A Mixed Decision Making Model / Methodology for Digital Transformation as A Roadmap for Automotive Supplier Industry <i>Türk otomotiv yan sanayisinin dijital dönüşümüne bir yol haritası olarak karışık karar verme modeli</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Kalite Fonksiyon Göçerimi, Analitik Hiyerarşi Süreci, Karışık Tam Sayılı Programlama.	Üretim Dijital Dönüşümün Uygulanması
4	Zeynep KÖKÜMER (2018)	Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri ile Beyaz Eşya Sektöründe Endüstri 4.0 Dijital Dönüşüm Yetkinlik Analizi <i>Industry 4.0 digital transformation competence analysis in the white good sector with the multi criteria decision methods</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, MACHBETH, TOPSIS.	Üretim Dijital Dönüşümün Uygulanması
5	Serkan ÖZDEMİR (2019)	Enabling Domestic Digital Transformation: A Methodology for Determining The Country of Origin of it Products <i>Yerli dijital dönüşümün sağlanması: Bt ürünlerinin menşei ülkesini belirleme metodolojisi</i>	Yüksek Lisans	Bilgi Teknolojileri, Kamu Sektörü, Yerlilik	Bilgi Teknolojilerinin Güvenliğe Etkileri
6	Eda ELİTOK (2019)	Digital Transformation Toward Industry 4.0: A Case Study in Turkey	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Endüstriyel Nesnelerin İnterneti	Üretim Dijital

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
		<i>Endüstri 4.0 ile dijital dönüşüm: Türkiye örnek incelemesi</i>			Dönüşümün Uygulanması
7	Sevgi ÇAVUŞYAN (2019)	Digital Transformation: A Mutual Understanding and Strategic Alignment Perspective <i>Dijital dönüşüm: Ortak anlayış ve stratejik hizalama perspektifi</i>	Yüksek Lisans	Bilişim Sistemleri, Şirket performansı, yönetim, endüstri 4.0, imalat	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dijital Dönüşümün Üst Yöneticiler Tarafından Uygulanması
8	Övül Elest GÜN (2019)	Digital Transformation: The Influence of Critical Success Factors on The Modern Working Environment <i>Dijital dönüşüm: Kritik başarı faktörlerinin modern çalışma alanları üzerine etkisi</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Dijital Dönüşümün Kritik Başarı Faktörleri Organizasyonel Büyüme Performansı	Dijital Dönüşümün Uygulanması
9	Nuri USTAOĞLU (2019)	A Maturity Model for Digital Transformation <i>Dijital dönüşüm odaklı olgunluk modeli oluşturma</i>	Yüksek Lisans	Olgunluk Modeli, Dijital Dönüşüm, Değerlendirme Modeli, Dijital Dönüşüme Hazır Olma, Yetenek Olgunluğu	Endüstri 4.0 Dijital Olgunluk
10	Elif TANGAL (2019)	Kurumsal Mimari Bakış Açısıyla Dijital Dönüşüm: Gerçek Bir Uygulama <i>Digital transformation by enterprise architecture approach: A real implementation</i>	Yüksek Lisans	Bilgi Teknolojileri, Kamu Sektörü,	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
11	Ela AKGÜN ÖZBEK (2019)	Dijital Dönüşümde Öğretim Elemanlarının Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesi <i>Faculty training and development in digital transformation</i>	Doktora	Dijital Dönüşüm, Yükseköğretim, Öğretim elemanı, Mesleki Gelişim, Sistem Yaklaşımı, Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler	Dijital Dönüşüme Yatkinlık
12	Onur DOĞAN (2019)	Dijital Dönüşümün Yönetimi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeyleri <i>Industrial 4.0 conceptual awarenesslevels of university students in the process of digital transformation management'</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşümün Yönetimi, Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Üniversite Öğrencisi	Endüstri 4.0 Dijital Dönüşümün Yönetimi
13	Pınar KARAHAN SÖNMEZ (2019)	Endüstri 4.0 & Dijital Dönüşümde Çalışanların Değişime Açıklığı ile Yöneticilerinin Liderlik Tarzları İlişkinin İncelenmesi <i>The relationship between industrial 4.0 an digital transformation leadership styles</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Değişim, Liderlik ve Liderlik Tarzları	Endüstri 4.0 Dijital Dönüşüme Açıklık
14	Mehmet UÇANSOY (2019)	Kurumlardaki Dijital Dönüşümün Stratejik Karar Alma Üzerine Etkileri	Yüksek Lisans	Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm, Stratejik Yönetim, Stratejik Karar, Kurumsal Planlama	Dijital Dönüşüme

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
		<i>The effects of digital transformation on strategic decision making in institutions and companies</i>			Yaklaşım Dijital Yatıklılık
15	Aylin GÜVENER (2019)	Dijital Dönüşüm Sürecinde Çalışanların Teknolojik Hazıroluş Seviyelerinin Belirlenmesi <i>Determining technology readiness levels of employees in dijital transformation processes</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Teknolojik Hazıroluş Endeksi, Dijitalleşme, Endüstri 4.0, Dijital Kültür	Endüstri 4.0 Teknolojik Yatıklılık
16	Serkan METİN (2019)	İşletmelerin Dijital Dönüşüm (Endüstri 4.0) Farkındalık ve Algı Düzeyinin Değerlendirilmesi: Elazığ OSB Örneği <i>Assessment of businesses awareness and perception level of digital transformation (industry 4.0): The case of Elazığ OIZ</i>	Doktora	Sanayide Dijitalleşme, Akıllı Fabrika, Organize Sanayi Bölgeleri, Dördüncü Sanayi Devrimi	Endüstri 4.0 Üretim
17	Şule ÖZTÜRK (2019)	Bir İşletmecilik Tecrübesi Çerçevesinde Dijital Dönüşüm Modeli Önerisi: Enerji Sektöründe Uygulama ve Danışmanlık Hizmeti Veren Bir KOBİ Örneği <i>A framework of experience in business digital transformation model proposal: A case of small and medium sized enterprise providing application and consultancy services in energy sector</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Enerji 4.0, KOBİ, Enerji Sektörü	Endüstri 4.0 Enerji Sektörü Dijital Dönüşümün Uygulanması
18	Reyhan ÖZDURAN (2019)	Akıllı Çağda Dijital Dönüşüm Bileşenlerinin Önceliklendirilmesi ve Bir Uygulama <i>Prioritization Of Digital Transformation Components In The Smart Age And An Application.</i>	Yüksek Lisans	Dijital Gelecek, Dijitalleşme, Akıllı Çağ, Dijital Dönüşüm, Dijital Dönüşüm Yetkinliği, Analitik Hiyerarşi Prosesi, Olgunluk Seviyesi	Üretim Dijital Yatıklılık
19	Büşra GÜNEY (2019)	Dijital Dönüşümle Birlikte Ortaya Çıkan Yeni Bağımlılıkların İncelenmesi <i>Investigation of new relationship between digital transformation</i>	Yüksek Lisans	Dijital Halkla İlişkiler, Yeni Medya, Dijital Dönüşüm, Dijital Hastalık	Dijital Bağımlılık
20	Fatma Sena KARAL (2019)	Dijital Dönüşümün Proje Yöneticilerinin Yetkinlikleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi <i>The examination of the effects of digital transformation on project managers' competencies</i>	Yüksek Lisans	Proje Yönetimi, Endüstri 4.0, Yönetim	Endüstri 4.0 Proje Yöneticilerinin Dijital Yetkinlikleri

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
21	Emre DEMİRCİ (2019)	Endüstri 4.0 Sürecinde Dijital Dönüşüm ve Sosyoekonomik Yansımalar Bağlamında İnsan Kaynaklarının Dönüşümü: Disiplinlerarası Bir Yaklaşım <i>Transformation of human recourses in the context of digital transformation and socioeconomic reflection in the process of industry 4.0</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Sosyoekonomik, Yeni Mesleki Yetkinlikler, İnsan Kaynakları, Disiplinlerarası Çalışmalar	Endüstri 4.0 İnsan Kaynakları Dönüşümü Sosyoloji
22	Aydan SAVICI POLAT (2019)	Havacılıkta Dijital Dönüşüm: İstanbul Havalimanı Örneği <i>Digital transformation in aviation: Sample of Istanbul Airport</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Akıllı Havalimanı, İstanbul Havalimanı, Singapur Changi Havalimanı	Endüstri 4.0 Dijital Dönüşümün Uygulanması
23	Fatma KURTULMUŞ KOSİF (2019)	Kurumların Dijital Dönüşüm Süreçlerinin İncelenmesi: Bir Sağlık Kurumu İçin Öneri <i>Examining the digital transformation of institutions: Proposal for a health institution</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, e-sağlık, Dijital Sağlık, Dijital Hastane,	Dijital Dönüşümün Uygulanması
24	Tuğçe HİSOĞLU KOÇ (2020)	Kamu Yönetiminde Dijital Dönüşüm: Türkiye'de Kamu Yönetiminin Dijital Dönüşümüne Dair Bir Analiz <i>Digital transformation in public administration: An analysis on the digital transformation of public administration in Turkey</i>	Yüksek Lisans	Bilgi Toplumu, Dijital Dönüşüm, Dijitalleşme, Dijital Devlet, Dijital Dönüşüm Ofisi, Yönetim	Bilgi Toplumu Dijitalleşme Seviyesi
25	Çiğdem KAYA DAĞLI (2020)	Internal Marketing for Organizational Change an Exploratory Study on Adoption of Industry 4.0 <i>Endüstri 4.0 bağlamında, dijital dönüşüm sürecinde iç pazarlama uygulamaları</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Değişim Yönetimi, İç Pazarlama	Dijital Dönüşümün Uygulanması
26	Mustafa Ögetay BOSTAN (2020)	Industry 4.0 Applications and Digital Transformation in Warehouses <i>Depolarda dijital dönüşüm ve Endüstri 4.0 uygulamaları</i>	Yüksek Lisans	Dijital Teknolojiler, Endüstri 4.0, Lojistik 4.0, Otomasyon	Lojistik Endüstri 4.0
27	Mehmet Fatih ÜSTDAĞ (2020)	Identifying Barriers to Digital Transformation for Digital Native Companies in Turkey – A Research Approach Using Propositions <i>Türkiye'deki dijital yerli şirketler için dijital dönüşüm engellerinin tanımlanması- Önergeler kullanan araştırma yaklaşımı</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm Engellemeleri	Dijital Dönüşüm Yönetimi Dijital Yerlilik Dijital Dönüşüm Önündeki Engeller
28	Özlem Özan KESBİÇ (2020)	Üretimde Dijital Dönüşüm ve Etkileri: Türkiye Ekonomisi Açısından Bir Analiz <i>Digital conversion and effects in production: An analysis for Turkey's economy</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Rekabet Gücü, Üretim	Endüstri 4.0 Dijital Dönüşümün Uygulanması

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
294	Hakan ARSLANOĞLU (2020)	Dijital Dönüşümün Enerji Güvenliğine Etkileri <i>The effects of digital transformation on energy security</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Enerji Güvenliği, Yapay Zekâ, Nesnelere İnterneti, Kayıt Zinciri, Endüstri 4.0	Enerji Güvenliği
30	Merve YORULMAZ (2020)	Türkiye'deki Dijital Dönüşüm Endeksinin Alansal Regresyon Yöntemi ile Hesaplanması <i>Calculating digital transformation index of Turkey with spatial regression method</i>	Yüksek Lisans	Coğrafi Ağırlıklı Regresyon, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Dijital Dönüşüm, Dijital Dönüşüm Endeksi	Kamu Yönetimi
31	Uğur KARAGÖZ (2020)	Türkiye'de Kamu Yönetiminin Dijital Dönüşümü: Ulusal Veri Santrali Model Önerisi <i>Digital transformation of public administration in Turkey: National Data Plant model proposal</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Ulusal Veri Santrali (UVS), Büyük Veri, Yönetim	Dijital Dönüşümün Uygulanması Kamu Yönetimi
32	Onur KONYA (2020)	Büyük Veri ile Reklamda Yaşanan Dijital Dönüşüm ve Tüketicilere Yansımaları <i>Digital transformation in advertising with big data and its reflections on consumers</i>	Yüksek Lisans	Büyük Veri, Çevrimiçi Reklamcılık, Davranışsal Reklamcılık, Tüketiciler Davranışları, Etik,	Büyük Veri Reklamcılık
33	Selin DÖKME (2020)	Sakarya'da Dijital Dönüşümüne Yönelik Sanayi Kuruluşlarında Karşılaştırmalı Değerlendirme Çalışması <i>Comparative evaluation study in industrial organizations for digital transformation in Sakarya</i>	Yüksek Lisans	Sanayi 4.0, Dijitalleşme, Teknoloji	Endüstri 4.0 Üretim Dijital Dönüşümün Uygulanması Dijitalleşme Seviyesi
34	Berna KOÇAK (2020)	Dijital Dönüşüm ile Mobil Uygulamaların Pazarlama Faaliyetlerine Katkısının ve Tüketici Davranışlarıyla İlişkisinin İncelenmesi <i>Investigation of the contribution of digital transformation and mobile applications to marketing activities and its relationship with consumer behaviors</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Mobil Teknoloji, Mobil Uygulamalar, Pazarlama, Mobil Pazarlama	Pazarlama Bilgi ve İletişim Teknolojileri
35	Mustafa Fikret GÖZÜKÜÇÜK (2020)	Dijital Dönüşüm ve Ekonomik Büyüme <i>Digital transformation and economic growth</i>	Yüksek Lisans	Ekonomik Büyüme, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT), Dijital Dönüşüm, Panel Veri Analiz Yöntemi.	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
36	Begüm YILDIRIM (2020)	İşletmelerde Endüstri 4.0 Dijital Dönüşüm Süreci ve Çalışan Motivasyonuna Etkileri <i>Industrial 4.0 digital transformation process in business and its effects on employee motivation</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital dönüşüm, Çalışan Motivasyonu	Endüstri 4.0 Çalışan Motivasyonu
37	Hakan KAHRAMAN (2020)	Endüstri 4.0 Sürecinde Lojistikte Dijital Dönüşüm: TRANS.EU TMS 4.0 Dijital Platformun İncelenmesi	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Lojistik 4.0, Dijital Dönüşüm, Taahhüt Yönetim Sistemi 4.0 (TMS 4.0), Yapay Zeka	Endüstri 4.0 Dijital Dönüşümün

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
		<i>Digital transformation in logistics in industry 4.0 process: examining the TRANS.EU TMS 4.0 Digital Platform</i>			Uygulanması Lojistik
38	Mukaddes Merve DÜNDAR (2020)	KOBİ'lerin Dijital Dönüşümü <i>Digital transformation of SMEs</i>	Yüksek Lisans	Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm, KOBİ	Endüstri 4.0 Üretim Dijital Dönüşümün Uygulanması
39	Ömer CENGİZ (2020)	Lojistik İş Süreçlerinin Dijital Dönüşümü: Lojistik 4.0 Uygulamalarında Türkiye'de Mevcut Durum <i>Digital transformation of logistics business processes: Current situation of logistics 4.0 applications in Turkey</i>	Doktora	Lojistik 4.0, Endüstri 4.0, Türkiye Lojistik Sektörü	Endüstri 4.0 Lojistik
40	Yasen AIMAİER (2020)	Kuşak Yol Projesine Türk Firmaların Bakış Açısı ve Dijital Dönüşüm: Bir Araştırma <i>The perspectives of Turkish companies towards the Belt Road Project and digital transformation: A research</i>	Yüksek Lisans	Kuşak Yol Projesi, Dijital Dönüşüm	Endüstri 4.0 Üretim Dijital Yatıklılık Dijitalleşme Seviyesi
41	Aşlınur YAVUZ (2020)	Turizmde Dijital Dönüşüm: Otel Yöneticilerinin Bakış Açılarının İncelenmesi <i>Digital transformation in tourism: An examination of hotel managers perspectives</i>	Yüksek Lisans	Dijital, Dijital Dönüşüm, Dijital Turizm, Yönetim	Dijital Dönüşümün Uygulanması
42	Ömer Yasin AYGÜN (2020)	Yerel Yönetimlerde Dijital Dönüşüm Uygulamaları: Trabzon İli Örneği <i>Digital transformation applications in local governments: Trabzon province</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Yerel Yönetim,	Yerel Yönetimler
43	Abdullah TEMEL (2020)	Lastik Üretim Tesisi Banbury Karışım Ünitesinde Enerji Verimliliği İçin Dijital Dönüşüm Tasarımı ve Uygulanması <i>Digital transformation design and application for energy efficiency in banbury mixing unit in tire manufacturing facility</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstriyel Otomasyon, Enerji Verimliliği, İmalat Yönetim Sistemi, Kurumsal Kaynak Planlama.	Üretim Dijital Dönüşümün Uygulanması
44	Yalçın TURAN (2020)	Dijital Dönüşümün Bankacılık Sektörü İç Denetim Süreç Mekanizmaları Üzerindeki Etkisi ve Vaka Analizi <i>The effect of digital transformation on banking sector internal audit process mechanisms and case analysis</i>	Yüksek Lisans	İç Denetimde Dijital Dönüşüm, Dijital Denetim Mekanizmaları, Bankacılıkta Dijital İç Denetim	Dijital Dönüşümün Uygulanması Bankacılık Sistemi

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
45	Gökçe YÜCE (2020)	Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 Olgunluk Modeli: Türkiye Çimento Sektörü Üzerine Bir Uygulama <i>Digital transformation and Industry 4.0 maturity model: An application on Turkish cement sector</i>	Doktora	Endüstri 4.0, Dijital dönüşüm, Dijital olgunluk, Çimento sektörü	Endüstri 4.0 Dijital Olgunluk
46	Erdal YILMAZ (2020)	Dijital Dönüşüm Bağlamında Teknolojik Zehirlenme ve Semptomları <i>Technological intoxication its symptoms in the context of digital transformation</i>	Yüksek Lisans	Teknolojik Zehirlenme, Dijital Dönüşüm	Dijital Kültür
47	Emre SERT (2020)	Dijital Dönüşümde Endüstri 4.0 Değer Zinciri Temel Faaliyetler Analizi: Otomotiv Sektörü İçin Model Önerisi <i>Industrial 4.0 value chain primary activities analysis in digital transformation: model proposal for the automotive sector</i>	Doktora	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0 Değerlendirme Modeli, Veri Zarflama Analizi, Değer Zinciri, Otomotiv Sektörü Dijital Olgunluk Seviyesi	Endüstri 4.0 Dijital Dönüşümde Yatkınlık Üretim
48	Gamze ARKAN (2021)	Dijital Dönüşümün Çalışan Memnuniyeti Üzerine Etkisi: Havacılık Sektörü Üzerine Bir Araştırma <i>The effect of digital transformation on employee satisfaction: A study on the aviation industry</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Çalışan Memnuniyeti	Endüstri 4.0 Dijital Yatkınlık Çalışan Memnuniyeti
49	İnci ŞALCI (2021)	Dijital Dönüşüm (e-uygulamalar) ve Muhasebe Mesleğine Getirdiği Yenilikler <i>Digital transformation (e-applications) and related innovations for accountants</i>	Yüksek Lisans	e-fatura, e-defter, e-uygulamalar, Muhasebede Dijitalleşme	Dijital Dönüşümün Uygulanması
50	Fatih Ömür BİNİCİ (2021)	Dijital Dönüşüm Sürecinde Muhasebe İşgücü Yetkinliklerinin Olgunluk Modeli ile İncelenmesi <i>Evaluation of accounting workforce competences in the digital transformation process with the maturity model</i>	Doktora	Dijital Dönüşüm, Muhasebe, Yetkinlikler, Olgunluk Modeli,	Dijital Dönüşümün Uygulanması
51	Hasan RENÇBER (2021)	Halkla İlişkiler Eğitiminin Dijital Dönüşümü: Delphi Tekniği Temelinde Bir Model Önerisi <i>Digital transformation of public relations education: A model proposal based on Delphi method</i>	Doktora	Halkla İlişkiler, Halkla İlişkiler Eğitimi, Dijital Dönüşüm, Delphi Tekniği.	Dijital Dönüşümün Uygulanması
52	Burak MESTANLI (2021)	Dijital Dönüşümün Türkiye'deki Otomotiv Sanayilerinde Davranışsal Açısından İncelenmesi	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Otomotiv Sektörü, Teknoloji Yatkınlık	Endüstri 4.0 Üretim Dijital Yatkınlık

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
		<i>A behavioral investigation of dijital transformation in Turkish automotive industry</i>			
53	Eylem ÇETİNKAYA (2021)	İmalat Sanayinde Dijital Dönüşüm: Trakya Bölgesinde Bir Saha Araştırması <i>The digital transformation in manufacturing industry: A field study in Thrace region</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Organize Sanayi Bölgeleri, Sanayide Dijitalleşme, Trakya Bölgesi	Dijital Dönüşümün Uygulanması Üretim
54	Berkay KALAYCIOĞLU (2021)	Dijital Dönüşüme Karşı Çalışanların Tutumlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi <i>A study to investigate the factors affecting employee attitudes towards digital transformation</i>	Yüksek Lisans	Endüstri 4.0, Dijital Dönüşüm, Değişime Açıklık	Endüstri 4.0 Üretim Değişime Açıklık Stratejik Bilinç
55	Gülser BİŞGİN (2021)	Dijital Dönüşüm Algısının Tekstil Sektörü Çalışanlarının, İş Süreçlerine Bakışı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi <i>Examining the impact of digital transformation perception on textile industry employees' view of business processes</i>	Yüksek Lisans	Tekstil Endüstrisi, Üretim Süreci, Otomasyon, Dijital Dönüşüm	Üretim Dijital Dönüşümün Uygulanması
56	Sema TOLKUN (2021)	Türk Vergi Sisteminde Dijital Dönüşüm ve Vergi Güvenliğinin Etkinliği Üzerindeki Rolü: Ampirik Bir Araştırma <i>Digital transformation in the turkish tax system and the role of tax security on efficiency: An empirical research</i>	Doktora	Vergi Güvenliği, Dijital Dönüşüm, e-Vergi Uygulamaları, Birleştirilmiş Teknoloji Kullanım ve Kabullenme Teorisi.	Dijital Teknolojilerin Kullanılması Dijital Dönüşümün Uygulanması
57	Buğra Artun OLGUN (2021)	Tekstil Sektöründe Dijital Dönüşüm ve Tekstil Firmalarının Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeyini Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma <i>Digital transformation in textile industry and a study to determine the conceptual awareness level of textile firms regarding industry 4.0</i>	Yüksek Lisans	Tekstil 4.0, Tekstilde Otomasyon, Tekstilde Akıllı Üretim, Tekstil ve Yapay Zekâ, Dijital Dönüşüm	Endüstri 4.0 Üretim Dijital Farkındalık
58	Duygu SERGİ (2021)	Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 Uygulamaları İçin Kamu Hizmet Alanlarının Bulanık Z-Sayılar Temelli Karar Destek Modelleri ile Değerlendirilmesi ve Önceliklendirilmesi <i>Evaluation and prioritization of public service areas with fuzzy z-numbers based decision support models for digital transformation and industry 4.0 applications</i>	Yüksek Lisans	Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm, KOBİ	Kamu Yönetimi

S. No	Yazar (Yıl)	Tez Adı (Orijinal / Çeviri)	Tez Türü	Yazarın Kullandığı Anahtar Kelimeler	İçerik Analizi Kapsamında Değerlendirilen Kelimeler
59	Esin ARSLAN ENSAĞ (2021)	Dijital Dönüşüm, Smart ve İnovatif Teknolojilerin Tüketici Satınalma Davranışlarına Etkisinin Teknoloji Kabul Modeli ile İncelenmesi: Beyaz Eşya Sektöründe Bir Uygulama <i>Analyzing the effects of digital transformation, smart and innovative technologies on consumer purchasing behaviors with the technology acceptance model: An application in the white goods industry</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Teknolojisi, Teknoloji Kabul Modeli, Akıllı Beyaz Eşya, İnovatif Beyaz Eşya	Dijital Teknolojilerin Kullanılması
60	Keziban KÜKMEN (2021)	Bankacılık ve Finans Alanında Dijital Dönüşümün İş İlanlarına Etkisinin Araştırılması <i>Investigating the effects of digital transformation on job postings in banking and finance</i>	Yüksek Lisans	Dijital Dönüşüm, Yapay Zekâ, Robot, Bankacılık, Finans, Muhasebe, Mesleki Kariyer	Dijital Teknolojilerin Kullanılması Bankacılık Sistemi

3.4. Sınıflandırma

Veri toplama, dijital dönüşümü tanımlayan çalışmalar ile dijital dönüşüm ile ilişkili çalışmalar için yapılan lisansüstü tezler arasından gerçekleştirilmiştir. Toplam altmış tez içerisinde dijital dönüşüm ifadesine ek olarak kullanılan, dijital dönüşümü tamamlayan 150 farklı kelime/kelime öbeği tespit edilmiştir. Tespit edilen kelime/kelime öbekleri arasında sadece bir defa geçen veya ilgili çalışmanın özelinde kullanılan terimler çıkarılarak tekrar bir eleme yapılmıştır. Bu eleme ile birlikte 22 anahtar kelime ortaya konmuştur (Tablo 3). Bazı kelime ve kelime öbekleri yakın anlamda kullanılabildiğinden aynı kategori altında toplanmıştır. Örneğin; dijital farkındalık, dijital kültür, dijital teknolojilerin kullanılması gibi ifadeler bilgi toplumu altında toplanmıştır.

Tablo 3. Eleme Sonrası Sınıflandırılan Kelime/Kelime Öbekleri.

S.No	Kelime/Kelime Öbeği	Sıklık	S.No	Kelime/Kelime Öbeği	Sıklık
1	Bilgi Toplumu	%13	12	Ekonomi	%5
2	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	%10	13	Endüstri 4.0	%40
3	Çalışan Motivasyonu	%3	14	Enerji Sektörü ve Güvenliği	%3
4	Değişime Açıklık	%2	15	İnsan Kaynakları Dönüşümü	%2
5	Dijital Bağımlılık	%2	16	Kamu Yönetimi	%7
6	Dijital Dönüşüm Önündeki Engeller	%2	17	Lojistik	%5
7	Dijital Dönüşüme Yaklaşım	%2	18	Pazarlama	%3
8	Dijital Dönüşümün Yönetimi	%42	19	Reklam	%3
9	Dijital Olgunluk	%10	20	Sosyoloji	%2
10	Dijital Yatkinlık	%13	21	Stratejik Bilinç	%2
11	Dijital Yerlilik	%2	22	Üretim	%25

Anılan elemeler sonrası 15 doktora tezinden 10'u ile 83 yüksek lisans tezinde 50'si üzerinde yoğunlaşmıştır. Çalışmaların %42'si (3, 4, 6, 7, 8, 12, 17, 22, 23, 25, 27, 28, 31, 33, 37, 38, 41, 43, 44, 49, 50, 51, 53, 55, 56) dijital dönüşümün organizasyonlarca nasıl uygulanabileceğini ve nasıl uygulandığını, dijital dönüşümün yönetimi ve uygulanması ile üst yöneticilerin alması gereken tedbirleri incelemiştir. Çalışmaların %40'lık büyük bir kısmı (1, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 26, 28, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 45, 47, 48, 52, 54, 57) dijital dönüşümü anlatırken endüstri 4.0 kavramını detaylı olarak açıklamıştır. Çalışmaların %25'i (3, 4, 6, 16, 18, 33, 38, 40, 43, 47, 52, 53, 54, 55, 57) endüstri 4.0'ın doğrudan bağlantılı olduğu üretim ile ilgili hususlar üzerinde durmuşlar ve incelemiştir. Lisansüstü çalışmalarda dijital yatkinlik %13 (11, 14, 15, 18, 40, 47, 48, 52) ve bilgi toplumu oluşturan etmenlerden %13 (2, 24, 32, 46, 56, 57, 59, 60) olarak işlenmiştir. Dijital olgunluk hem kişisel hem de kurumsal bir husus olduğu için ayrı tutulmuş ve çalışmaların %10'unda (9, 20, 24, 33, 40, 45), bilgi ve iletişim teknolojileri de %10 (1, 5, 7, 10, 34, 35) oranında bahsedilmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi tarafından erişim izni verilerek yayımlanan tezler arasında son 5 yıl içerisinde lisansüstü seviyede dijital dönüşüm ile ilgili yapılan çalışmaların artış seyri (2016'da 2, 2018'de 3, 2019'da 28, 2020'de 37, 2021'de 28) gösterdiği anlaşılmaktadır. Aynı dönem temel alınarak ulusal yazında arama yapıldığında 260'in üzerinde çalışma ile karşılaşılmaktadır. Doktora ve yüksek lisans seviyesinde konuya gösterilen ilginin artması akademik farkındalığın oluşmaya başladığını göstermektedir. Çalışmalar kapsamında dijital dönüşüm ifadesinin bazı çalışmalarda sadece

anahtar kelimelerde kullanıldığı ve çalışma içerisinde hiç bahsedilmediği görülmüştür. Bu durum dijital dönüşüm kavramının çalışma yapanlar tarafından akademik olarak kullanılmak istendiğini ancak kavramın kendisinin tam olarak kavranmadığını göstermektedir. Doktora ve yüksek lisans seviyesinde yapılan çalışmaların ayrı ayrı %60'ının, dijital dönüşümü açıklayarak, farkındalık ve algı düzeyini artırdığı görülmüştür.

Dijital dönüşümün organizasyon tarafından anlaşılması ve uygulanabilmeleri maksadıyla yapılan uygulamalı çalışmalar (3, 4, 6, 16, 18, 33, 38, 40, 43, 52, 53, 54, 55, 57) bulunmaktadır. Bu çalışmalardan çıkan ortak sonuç, organizasyon büyüklüğüne göre dijital dönüşüm esaslarını uygulamanın farklılıklar gösterdiğidir. Dijital dönüşümün yönetimi kapsamında hem organizasyonu oluşturan hem de organizasyonu yönetenlerin alması gereken sorumluluklardan bahsedilmektedir. Dijital dönüşümün başarıya ulaşabilmesinin ancak tüm organizasyonun katılımıyla gerçekleştirilebileceği aktarılmaktadır. Endüstri 4.0; nesnelerin interneti, hizmetlerin interneti ve siber-fiziksel sistemlerden oluşmaktadır. Bu sistemlerin birbirine entegre edilerek kullanılmasıyla endüstriyel devrim gerçekleşebilecektir. Ancak bu entegrasyonu sağlayacak ve yeni organizasyon yapısı içerisinde görev alacak bireylerin yetişmesi için dijital dönüşümün eğitim boyutu da önceliklendirilmelidir. Altuntaş'ın (2018) yaptığı çalışmada; organizasyonların başarılı bir dijital dönüşüm gerçekleştirebilmeleri için sadece teknolojik ürün kullanımının yeterli olmayacağını; personelin doğru becerileri bulunan yetenekli kişilerden oluşmasının (yüzde 19), güçlü bir lidere sahip olmanın (yüzde 18), iş süreçlerinin düzenli olduğu kurumsal bir organizasyonun kurulması (yüzde 17) ve organizasyon genelinde dijital dönüşüm kültürü oluşturabilmenin (yüzde 10) gerekliliği aktarılmıştır.

Alan yazını incelendiğinde bu husus ile ilgili olarak sınırlı sayıda (11, 12) çalışmaya ulaşılmıştır. Akgün Özbek (2019) akademisyenlerin eğitim süresince kazandıklarını uygulamaya geçirebilmeleri için bilimsel alanlarına özel uygulamalar ile desteklenecek ileri eğitimlere ihtiyaç duyduklarını aktarmaktadır. Dijital dönüşümün uygulama alanlarının, yapılacak düzenlemeler ile ulusal politikanın kurumsal politikalarla desteklenmesi böylece geniş bir kapsama yayılması ile sürdürülebilir hale gelmesi hedeflenmelidir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı değişiklikler ile bilgi ve iletişim teknolojisi ürünlerine ulaşımın kolaylaşması (maliyetlerinin azalması, yeteneklerinin artması) bilgi toplumu kavramını ortaya çıkarmıştır. Bilgi çağında fiziksel gücün yerini entelektüel sermaye almaya başlamıştır. Özellikle beyaz yakalı olarak anılan çalışanlar için mesai kavramının ortadan kalkmaya başladığı günümüzde internet bağlantısının olduğu herhangi bir yerde herhangi bir zaman diliminde çalışma yapmak mümkün hale gelmektedir. Dolayısıyla organizasyon yönetiminde entelektüel sermayenin varlığını sürdürmesini sağlamak da öncelikli hale gelmiştir. Hisoğlu Koç (2020) çalışmasında organizasyonlar dışında kamu yönetiminde de dijital dönüşümün uygulanmasını ve dijital dönüşümün tam manasıyla gerçekleşebilmesi maksadıyla insan kaynağı ile altyapının da dikkate alındığı politikalar geliştirilmesi gerektiğini aktarmaktadır. Üstdağ (2020) çalışmasında Türkiye'deki şirketlerde dijital dönüşümün önünde iki engel bulunduğunu ve bunların yönetsel engeller ile yasal düzenlemelerde sıklıkla yapılan değişiklikler olduğu aktarmaktadır.

Kalaycıoğlu (2021) çalışmasında organizasyonların dijital dönüşümde başarılı olabilmeleri için dijital dönüşüm stratejilerinin organizasyon üyeleri ile paylaşılmasının, bu

sayede üyelerin dijital dönüşüm sürecinde destekleyici ve aktif rol alarak sahipleneceklerini söylemektedir. Organizasyonların bulunduğu rekabet ortamında fark yaratabilmesini sağlayacak hususun organizasyon üyelerince dijital dönüşüm açısından stratejik bilince sahip olmaları ve değişime açıklıkları olarak aktarmaktadır. Organizasyonların dijital dönüşüm için dijital hazır bulunuşluk seviyelerinin incelendiği uygulamalı çalışmalar ulusal organizasyonlar üzerinde uluslararası organizasyonların dijital dönüşüme yön verme çabalarını aktarmaktadır. Böylece uluslararası tedarik zincirinin parçası olan her seviyeden organizasyonun dijital dönüşüm sürecinden kaçınamayacağı anlaşılmaktadır. Yine telekomünikasyon ve teknoloji şirketlerinin organizasyonların dijital dönüşümünü yönlendirebilmek için çalışmalar yaptığı görülmüştür. Ustaoglu (2019) organizasyonların dijital dönüşüme hazırlık seviyelerini; i) liderlik, ii) strateji, iii) insan kaynakları, iv) ortaklık ve kaynaklar, v) ürün, süreç ve hizmetler olarak 5 boyutta ele alarak dijital olgunluk modeli oluşturmayı hedeflemiştir. Dijital dönüşüm sadece teknolojik cihazların kullanımını değil, organizasyonu oluşturan alt etmenlerin dijital olarak birbirine bağlanmasını da hedeflemektedir. Her alanda olduğu gibi ulusal ve uluslararası tedarik zincirinin sürdürülebilirliğini sağlayan lojistik kavramında da dijital dönüşüm ön plana çıkmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmaların (26, 37, 39) uygulamalı olarak yapıldığı görülmektedir. Cengiz (2020) lojistik faaliyetlerde teknoloji kullanımının lojistik performansa etki düzeyini belirlerken, Türkiye'nin lojistikte önemli bir bölgesel aktör olduğunu ve lojistikte dijital dönüşümün hızlı bir şekilde sağlanması ile bölgesinde önemli bir lojistik ülkesi olmaya devam edebileceğini aktarmıştır. Bostan (2020) ise teknolojik gelişmelere rağmen lojistik depolarda güncel teknoloji ve otomasyonlardan tam olarak faydalanılmadığını, depolamada kullanılan teknolojilerin maliyet açısından daha erişilebilir hale gelmesi ile yaygınlaşacağını ve standardizasyonun sağlanması için dijital dönüşümün kaçınılmaz olacağını ifade etmektedir.

İnceleme sırasında günümüzde aşına olunmayan ancak önümüzdeki dönemde karşılaşılabilecek bazı terimler görülmüştür. Dijital dönüşüm ile birlikte ortaya çıkan bağımlılıklar ve hastalıklar Güney (2019) tarafından incelenmiştir. Bireyin teknolojik platformlardan aldığı olumlu etkilerin yanı sıra internetsiz kalma korkusu (netlessfobi), cep telefonsuz kalma korkusu (nomofobi), gelişmeleri kaçırma korkusu (fomo) ve hayalet titreşim (phantom vibration) gibi dijital hastalıklardan da etkilenebildiği aktarılmıştır. Üstdağ (2020) tarafından yapılan çalışmada dijital yerlilik ifadesi sıklıkla kullanılmıştır. Dijital yerlilik, dijital çağda kurulan ve dolayısıyla doğuşundan itibaren dijital yetenekleri bulunan organizasyonları ifade etmektedir. Dijital yerli olan organizasyonların geleneksel organizasyonlara göre avantajları bulursa da güçlü bir teknolojik altyapıya sahip olmaları, her zaman daha rekabetçi ve daha üretken olmaları beklenmektedir. İnceleme kapsamında elenerek kategorilendirilmemiş Hakverdi (2019) tarafından çalışmada, dijital yerli ifadesinin organizasyonlar dışında da 1990 yılı ve sonrasında doğan, teknoloji ile küçük yaşlarda tanışarak teknoloji ile büyüyenler için kullanıldığı görülmüştür.

SONUÇ

Endüstri 4.0 kavramı üretimden lojistiğe geniş bir yelpazede işlem görmektedir. Bir Çin Atasözü şöyle aktarılmıştır. “Değişim rüzgarları esmeye başladığında bazıları duvar yapar, bazıları da yel değirmeni.”. Endüstriyel devrimin etkisi olan dijital dönüşüm kavramı toplumun her kesimini ve iş/yaşam sürecinin bütününe değişime zorlamaktadır. Bu aşamada

organizasyonlar değişimi yönetmek ile değişime uyum sağlamak arasında seçim yapmak durumunda kalacaklardır. Kaçınılmaz değişime yön vermek, bilinçli, istekli ve planlı olarak durumu kontrol altında tutmayı sağlayacaktır. Ancak değişime uyum sağlamak zorunluluktan dolayı ortaya çıkmakta ve kontrol organizasyonun dışında bulunmaktadır. Puncreobutr (2016) dijital dönüşümün gerçekleşme aşamalarında, toplumun dijital toplum hâline gelmesini öngörmekte, yer ve zamandan bağımsız olarak, dijital dönüşümün insanların yaşam tarzında da değişiklikler meydana getireceğini ifade etmektedir. Dijital dönüşümün gerçekleştirilebilmesi maksadıyla tüm organizasyonun gerektiğinde yeniden teşkil edilmesine kadar etki edebilecek bir değişimden bahsedilmektedir. Toplumun gelişmesine katkı sağlayan ve yön gösteren akademik alanda, bilinen her türlü iş yapılarında devrimsel değişimlere yol açan dijital dönüşüm kavramı ile ilgili olarak yapılan içerik analizi sayesinde akademik çalışma yapılan konu sayısının Ulusal Tez Merkezi'ne kayıtlı 186 konu içerisinde sadece 24'ünü (%13) kapsadığı tespit edilmiştir.

Toplumun genelini ve kaçınılmaz geleceğini ilgilendiren dijital dönüşüm kavramı ile ilgili olarak mevcut çalışma sayılarının ve çeşitliliğinin sınırlı olduğu, günlük yaşamın her alanına nüfuz eden dijital dönüşüm kavramı ile ilgili olarak daha fazla akademik çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca akademik çalışmaların uygulanabilirliğinin kontrolü için organizasyon yöneticilerinin imkân sağlamasına, teşvik etmelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Dijital dönüşüm ile ilgili olarak kamusal alanda harcanan gayretlerin tek çatı altında toplanmasının dijital dönüşüm süreci üzerinde olumlu bir etki oluşturacağı değerlendirilmektedir. Dijital dönüşüm politikalarının sürekliliği ve sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi maksadıyla dijital dönüşüm süreci; organizasyonlar, akademisyenler ve kamu yönetiminin iş birliği ve eş güdümünde yürütülmelidir. Araştırmanın alan yazını ile birlikte kamu ve özel sektör yöneticilerine faydalı olması hedeflenmektedir.

KAYNAKÇA

Aimaier, Y. (2020). Kuşak Yol Projesine Türk Firmaların Bakış Açısı ve Dijital Dönüşüm: Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.

Akgün Özbek, E. (2019). Dijital Dönüşümde Öğretim Elemanlarının Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Arkan, G. (2021). Dijital Dönüşümün Çalışan Memnuniyeti Üzerine Etkisi: Havacılık Sektörü Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Arslan Ensaf, E. (2021). Dijital Dönüşüm, Smart ve İnovatif Teknolojilerin Tüketici Satınalma Davranışlarına Etkisinin Teknoloji Kabul Modeli ile İncelenmesi: Beyaz Eşya Sektöründe Bir Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

Arslanoğlu, H. (2020). Dijital Dönüşümün Enerji Güvenliğine Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Arthur, B. (2011). Teknolojinin Doğası. İstanbul: Optimist Yayıncılık

Aygün, Ö. Y. (2020). Yerel Yönetimlerde Dijital Dönüşüm Uygulamaları: Trabzon İli Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Avrasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

Binici, F. Ö. (2021). Dijital Dönüşüm Sürecinde Muhasebe İşgücü Yetkinliklerinin Olgunluk Modeli ile İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Bişgin, G. (2021). Dijital Dönüşüm Algısının Tekstil Sektörü Çalışanlarının, İş Süreçlerine Bakışı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.

Bostan, M. Ö. (2020). Industry 4.0 Applications and Digital Transformation in Warehouses. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Cengiz, Ö. (2020). Lojistik İş Süreçlerinin Dijital Dönüşümü: Lojistik 4.0 Uygulamalarında Türkiye'de Mevcut Durum. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Çavuşyan, S. (2019). Digital Transformation: A Mutual Understanding and Strategic Alignment Perspective. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çelik, N. (2016). Reklamcılıkta Dijital Dönüşüm ve Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çetinkaya, E. (2021). İmalat Sanayinde Dijital Dönüşüm: Trakya Bölgesinde Bir Saha Araştırması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ.

Demirci, E. (2019). Endüstri 4.0 Sürecinde Dijital Dönüşüm ve Sosyoekonomik Yansımalar Bağlamında İnsan Kaynaklarının Dönüşümü: Disiplinlerarası Bir Yaklaşım.

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Doğan, O. (2019). Dijital Dönüşümün Yönetimi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeyleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Dökme, S. (2020). Sakarya'da Dijital Dönüşüme Yönelik Sanayi Kuruluşlarında Karşılaştırmalı Değerlendirme Çalışması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Dündar, M. M. (2020). KOBİ'lerin Dijital Dönüşümü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ebert, C., ve Duarte, C. H. C. (2018). Digital Transformation. IEEE Softw., 35(4), 16-21. <https://www.researchgate.net/326241618>

Elitok, E. (2019). Digital Transformation Toward Industry 4.0: A Case Study in Turkey. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atılım Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Erbay, H. (2018). A Mixed Decision Making Model / Methodology for Digital Transformation As A Roadmap for Automotive Supplier Industry. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Europe Commission (09 March 2021). "Europe's Digital Decade: digital targets for 2030". https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en (11.08.2021).

Europe's Digital Decade: Digital Targets for 2030. <https://eur-lex.europa.eu/3A52021> (Erişim Tarihi: 21.12.2021)

Gözüküçük, M. F. (2020). Dijital Dönüşüm ve Ekonomik Büyüme. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Gün, Ö. E. (2019). Digital transformation: The influence of critical success factors on the modern working environment. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Güney, B. (2019). Dijital Dönüşümle Birlikte Ortaya Çıkan Yeni Bağımlılıkların İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Güvener, A. (2019). Dijital Dönüşüm Sürecinde Çalışanların Teknolojik Hazıroluş Seviyelerinin Belirlenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Hakverdigil, R. K. (2019). Toplumsal Hareketlerin Dijital Dönüşümü: Slaktivizm Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Henriette, E., Feki, M., ve Boughzala, I. (2016). Digital Transformation Challenges. MCIS 2016 Proceedings (33). <https://aisel.aisnet.org/1033mcis2016>

Hisoğlu Koç, T. (2020). Kamu Yönetiminde Dijital Dönüşüm: Türkiye'de Kamu Yönetiminin Dijital Dönüşümüne Dair Bir Analiz. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Avrasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

IBM. "What is Digital Transformation?" <https://www.ibm.com/topics/digital-transformation> (Erişim Tarihi: 30.12.2021)

Ismail, M. H., Khater, M., ve Zaki, M. (2017). Digital Business Transformation and Strategy: What Do We Know So Far? <https://cambridgeservicealliance.eng.cam.ac.uk/2017NovPaper>

Kahraman, H. (2020). Endüstri 4.0 Sürecinde Lojistikte Dijital Dönüşüm: TRANS.EU TMS 4.0 Dijital Platformun İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Kalaycıoğlu, B. (2021). Dijital Dönüşüme Karşı Çalışanların Tutumlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bursa.

Kane, G. C. (2017). "Digital Maturity, Not Digital Transformation." MIT Sloan Management Review, Nisan 2017. https://sloanreview.mit.edu/digital_transformation (Erişim Tarihi: 28.12.2021)

Karagöz, U. (2020). Türkiye'de Kamu Yönetiminin Dijital Dönüşümü: Ulusal Veri Santrali model önerisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.

Karahan Sönmez, P. (2019). Endüstri 4.0 & Dijital Dönüşümde Çalışanların Değişime Açıklığı ile Yöneticilerinin Liderlik Tarzları İlişkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karal, F. S. (2019). Dijital dönüşümün proje yöneticilerinin yetkinlikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kaya Dağlı, Ç. (2020). Internal Marketing for Organizational Change an Exploratory Study on Adoption of Industry 4.0. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kesbiç, Ö. Ö. (2020). Üretimde Dijital Dönüşüm ve Etkileri: Türkiye Ekonomisi Açısından Bir Analiz. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

Koçak, B. (2020). Dijital Dönüşüm ile Mobil Uygulamaların Pazarlama Faaliyetlerine Katkısının ve Tüketici Davranışlarıyla İlişkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Konya, O. (2020). Büyük Veri ile Reklamda Yaşanan Dijital Dönüşüm Ve Tüketicilere Yansımaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Köküner, Z. (2018). Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri ile Beyaz Eşya Sektöründe Endüstri 4.0 Dijital Dönüşüm Yetkinlik Analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.

Kurtulmuş Kosif, F. (2019). Kurumların Dijital Dönüşüm Süreçlerinin İncelenmesi: Bir Sağlık Kurumu İçin Öneri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kükmen, K. (2021). Bankacılık ve Finans Alanında Dijital Dönüşümün İş İlanlarına Etkisinin Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Manyika, J., Chui, M., Bugden, J., Dobbs, R., Bisson, P. & Marrs, A. Disruptive Technologies: Advantages That Will Transform Life, Business and The Global Economy. McKinsey Global Institute, May 2013. https://www.mckinsey.com/full_report_may2013

Mayring, P. (2015). Qualitative Content Analysis: Theoretical Background And Procedures. *Advances in Mathematics Education*. syf. 365-380. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-017-9181-6_13

Mestanlı, B. (2021). Dijital Dönüşümün Türkiye'deki Otomotiv Sanayilerinde Davranışsal Açidan İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bursa.

Metin, S. (2019). İşletmelerin Dijital Dönüşüm (Endüstri 4.0) Farkındalık ve Algı Düzeyinin Değerlendirilmesi: Elazığ OSB Örneği. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

OECD (2020). Digital Transformation and The Futures of Civic Space to 2030, OECD Development Policy Paper 29. <https://www.oecd-ilibrary.org/79b34d37>

Ölğün, B. A. (2021). Tekstil Sektöründe Dijital Dönüşüm ve Tekstil Firmalarının Endüstri 4.0 Kavramsal Farkındalık Düzeyini Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Altınbaş Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

On Birinci Kalkınma Planı Çalışma Grubu Raporu (2019-2023). T.C. Kalkınma Bakanlığı, Ankara. <https://sbb.gov.tr/202004> (Erişim Tarihi: 28.12.2021)

Özdemir, S. (2019). Enabling domestic digital transformation: A methodology for determining the country of origin of it products. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Özduran, R. (2019). Akıllı Çağda Dijital Dönüşüm Bileşenlerinin Önceliklendirilmesi ve Bir Uygulama. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Öztürk, Ş. (2019). Bir İşletmecilik Tecrübesi Çerçevesinde Dijital Dönüşüm Modeli Önerisi: Enerji Sektöründe Uygulama ve Danışmanlık Hizmeti Veren Bir KOBİ Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Altınbaş Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Pakdemirli, B. (2016). Dijital dönüşümün ekonomik büyümeye etkisi: Türkiye örneği. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

Postman, N. (2000). Televizyon Öldüren Eğlence:Gösteri Çağında Kamusal Söylem. İstanbul: Ayrıntı Yayınları

Puncreobutr, V. (2016). "Education 4.0: New Challenge of Learning", *St. Theresa Journal of Humanities and Social Sciences*, 2(2), 92-97. <https://scirp.org/reference/2395494>

Rençber, H. (2021). Halkla İlişkiler Eğitiminin Dijital Dönüşümü: Delphi Tekniği Temelinde Bir Model Önerisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Rowe, S. D. (2017). Digital Transformation Needs to Happen Now. *Customer Relationship Management Dergisi*, Ekim 2017, 21 (10). <https://www.destinationcrm.com/120789>

Savıcı Polat, A. (2019). Havacılıkta Dijital Dönüşüm: İstanbul Havalimanı Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.

Schwertner, K. (2017). Digital Transformation of Business. *Trakia Journal of Sciences*, 15(1), 388-393. <http://tru.uni-sz.bg/2017/65>

Sergi, D. (2021). Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 Uygulamaları İçin Kamu Hizmet Alanlarının Bulanık Z-Sayılar Temelli Karar Destek Modelleri ile Değerlendirilmesi ve Önceliklendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul

Sert, E. (2020). Dijital Dönüşümde Endüstri 4.0 Değer Zinciri Temel Faaliyetler Analizi: Otomotiv Sektörü İçin Model Önerisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Seuring, S. & Gold, S. (2012). Conducting Content-Analysis Based Literature Reviews in Supply Chain Management. *Supply Chain Management: An International Journal*, Vol. 17 Iss: 5 pp. 544 – 555. <https://www.researchgate.net/232806067>

Şalcı, İ. (2021). Dijital Dönüşüm (e-uygulamalar) ve Muhasebe Mesleğine Getirdiği Yenilikler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Işık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Tangal, E. (2019). Kurumsal Mimari Bakış Açısıyla Dijital Dönüşüm: Gerçek Bir Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Teichert, R. (2019). “Digital Transformation Maturity: A Systematic Review Of Literature”. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 67 (6): 1673–1687. <https://www.researchgate.net/338110138>

Telli, G. (2020). Dijital Dönüşüm. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Kitapları

Temel, A. (2020). Lastik Üretim Tesisi Banbury Karışım Ünitesinde Enerji Verimliliği İçin Dijital Dönüşüm Tasarımı ve Uygulaması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.

The OECD Going Digital Project. <https://www.oecd.org/going-digital-project> (Erişim Tarihi: 21.12.2021)

Tolkun, S. (2021). Türk Vergi Sisteminde Dijital Dönüşüm ve Vergi Güvenliğinin Etkinliği Üzerindeki Rolü: Ampirik Bir Araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Turan, Y. (2020). Dijital Dönüşümün Bankacılık Sektörü İç Denetim Süreç Mekanizmaları Üzerindeki Etkisi ve Vaka Analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Uçansoy, M. (2019). Kurumlardaki Dijital Dönüşümün Stratejik Karar Alma Üzerine Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ustaoglu, N. (2019). A Maturity Model for Digital Transformation. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sabancı Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İstanbul.

Üstdağ, M. F. (2020). Identifying Barriers to Digital Transformation for Digital Native Companies in Turkey – A Research Approach Using Propositions. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yavuz, A. (2020). Turizmde Dijital Dönüşüm: Otel Yöneticilerinin Bakış Açılarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.

Yıldırım, B. (2020). İşletmelerde Endüstri 4.0 Dijital Dönüşüm Süreci ve Çalışan Motivasyonuna Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli.

Yılmaz Altuntaş, E. (2018). Dijital Dönüşüm Uygulamalarının Kurumların Marka Değeri Üzerindeki Etkisi . Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E-Dergisi , (2) , 1-18 . <https://dergipark.org.tr/384936>

Yılmaz, E. (2020). Dijital Dönüşüm Bağlamında Teknolojik Zehirlenme ve Semptomları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yorulmaz, M. (2020). Türkiye'deki Dijital Dönüşüm Endeksinin Alansal Regresyon Yöntemi ile Hesaplanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Yüce, G. (2020). Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 Olgunluk Modeli: Türkiye Çimento Sektörü Üzerine Bir Uygulama. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.